

Εκπαιδευτήρια «Ο Απόστολος Παύλος» Γυμνάσιο Πρόγραμμα Υποτροφιών

Πυλαία 9 Μαΐου 2015

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥ ΜΑΘΗΤΗ

Επώνυμο:	
Όνομα:	
Πατρώνυμο:	Τηλέφωνο:
Σχολείο στο οποίο φοιτώ:	

ΘΕΜΑΤΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Εκμετάλλευση του χρόνου δε σημαίνει αναγκαία εργασία ασταμάτητη. Είναι απαραίτητος και ο ελεύθερος χρόνος, που φέρνει μια χαλάρωση και ένα σπάσιμο στη ρουτίνα. Μένοντας κανένας στα όρια του μέτρου διατηρεί και τη σωματική του υγεία και την ψυχική του ισορροπία. Όμως ο ελεύθερος αυτός χρόνος, για να αποδώσει τα προσδοκώμενα ενεργητικά αποτελέσματα και να μην καταντήσει ανία και πλήξη, πρέπει να αξιοποιείται κατάλληλα. Από το γεγονός αυτό προκύπτει η ανάγκη της ψυχαγωγίας.

Τίθεται ωστόσο το ερώτημα: Είναι απλό και εύκολο πράμα στην εποχή μας η ψυχαγωγία ή μήπως κι αυτή έχει γίνει ένα πρόβλημα; Αν σκεφτούμε με πόση δίψα κυνηγάει ο σύγχρονος άνθρωπος την ψυχαγωγία, παρά την ύπαρξη τόσων τεχνικών μέσων που θεωρητικά ικανοποιούν την ανάγκη αυτή, θα πρέπει να μη βιαστούμε να δώσουμε μια πρόχειρη απάντηση. Όλοι οι εργαζόμενοι κατά τις ημέρες της δουλειάς δεν κάνουν τίποτε άλλο από το να περιμένουν σχεδόν εναγώνια την προσεχή αργία. Και η αμφιβολία μένει: Τελικά τη χαίρονται πάντοτε την αργία τους; Τα πράγματα δείχνουν ότι δεν μπορούμε σε πολλές περιπτώσεις να απαντήσουμε καταφατικά. Για ένα σημαντικό μέρος των ανθρώπων η ψυχαγωγία υποβαθμίστηκε απλώς σε μια φυγή από την πραγματικότητα. Η φυγή όμως είναι άρνηση, δεν είναι θέση.

Ας δούμε το πρόβλημα και από τη θετική του πλευρά. Προϋπόθεση της αληθινής ψυχαγωγίας είναι η ήρεμη ψυχική κατάσταση του ανθρώπου, που του την εξασφαλίζουν όχι βέβαια τα άφθονα υλικά μέσα παρά η πνευματική και η ηθική καλλιέργεια. Μόνο με την προϋπόθεση αυτή αποδίδουν οι διάφορες μορφές της ψυχαγωγίας.

Αν ο καθένας ανάλογα με τον χαρακτήρα του, την ηλικία και τις δυνατότητές του ξέρει να κάνει σωστή επιλογή στις διάφορες μορφές της ψυχαγωγίας οπωσδήποτε θα αξιοποιήσει γόνιμα τον ελεύθερο χρόνο του και θα ικανοποιήσει τις βαθύτερες ανάγκες του.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Με βάση το κείμενο να παρουσιάσετε για ποιους λόγους οι άνθρωποι αναζητούν την ψυχαγωγία. (Μόρια 10)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Απολαμβάνει ο σύγχρονος άνθρωπος την αληθινή ψυχαγωγία; Να τεκμηριώσετε την άποψή σας στηριζόμενοι στο κείμενο. (Μόρια 10)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Γ. ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

- 1α.** Να γράψετε ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου Α:

ΛΕΞΗ	ΣΥΝΩΝΥΜΟ
<u>ρουτίνα</u>	
<u>προσδοκώμενα</u>	
<u>αξιοποιείται</u>	
<u>εξασφαλίζουν</u>	

(2 μόρια)

- 1β.** Να γράψετε ένα αντώνυμο (αντίθετο) για καθεμιά από τις παρακάτω υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου Α

ΛΕΞΗ	ΑΝΤΩΝΥΜΟ
<u>απαραίτητος</u>	
<u>σύγχρονος</u>	
<u>εναγώνια</u>	
<u>καταφατικά</u>	

(2 μόρια)

- 2.** Να σχηματίσετε σύνθετες λέξεις με τους παρακάτω συνδυασμούς:

τέσσερα + πλευρά
 ένας + τόνος
 υπό + ιστάμενος
 κατά + οδηγώ
 δύο + γένος
 συν + λέγω

(3 μόρια)

- 3.** Από ποια ρήματα παράγονται οι παρακάτω λέξεις:

καταγγελία	
επίσκεψη	
ανακατάταξη	
ανάκαμψη	
ταφή	
ανάκληση	

(3 μόρια)

Δ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

1α. Να βάλετε στη σωστή πτώση τα ονόματα που δίνονται στην παρένθεση:

1. Τον γοήτευαν οι τεχνικές της (πειθώ).
2. Έγιναν τοποθετήσεις νέων (πρέσβης).
3. Μετά τη γυμναστική τού άρεζε να δείχνει τους (μυς).
4. Η διάλεξη του (διαπρεπής) επιστήμονα ήταν πολύ ενδιαφέρουσα.

(2 μόρια)

1β. Να γραφούν τα ονοματικά σύνολα στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού:

1.	τον ευσεβή άνθρωπο	
2.	των αναιδών ανθρώπων	
3.	του επιεικούς μέτρου	
4.	τους νομοταγείς πολίτες	

(2 μόρια)

2α. Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων βάζοντας τους λόγιους αορίστους των ρημάτων που βρίσκονται στην παρένθεση (συντρίβομαι, προσάγομαι, επιτίθεμαι, καθίσταμαι, στέλνομαι, παρεμβαίνω).

1. Ένας άγνωστος άντρας στον Αντώνη και ήταν έτοιμοι να πιαστούν στα χέρια. Ευτυχώς οι ψυχραιμότεροι και η παρεξήγηση λύθηκε.
2. Το αεροπλάνο πέφτοντας στην πλαγιά του βουνού.
3. Δεν δυνατό να προχωρήσουν οι διαπραγματεύσεις.
4. Οι συλληφθέντες και στη συνέχεια οδηγήθηκαν στην Ασφάλεια.
5. Όταν στέλνουμε γραπτό μήνυμα μέσω κινητού τηλεφώνου, εμφανίζεται στην οθόνη η ένδειξη "μήνυμα"

(3 μόρια)

2β. Να γράψετε σε ποια έγκλιση βρίσκονται τα υπογραμμισμένα ρήματα και τι από τα αναφερόμενα στην παρακάτω παρένθεση φανερώνει η έγκλιση αυτή σε κάθε περίπτωση (προτροπή, απορία, πιθανόν, απαγόρευση, ευχή, το δυνατόν, βούληση).

1. **Ας του δώσουμε** ακόμη μια ευκαιρία.

.....

2. **Θα κουράστηκε**, αφού δουλεύει όλη μέρα.

.....

3. Μακάρι **να πήγαινα** κι εγώ στο μπάσκετ μαζί τους.

.....

4. **Μη γράφετε** στους τοίχους.

.....

(2 μόρια)

2γ. Να συμπληρώσετε στον παρακάτω πίνακα τη φωνή, την έγκλιση, τον χρόνο και τον αριθμό των υπογραμμισμένων ρηματικών τύπων στις προτάσεις:

1. **Θα έχουμε οργανώσει** τη βιβλιοθήκη ως το τέλος του φθινοπώρου.
2. **Προσέλαβαν** νέο γραφίστα στον εκδοτικό οίκο.
3. **Υπόγραψε** στο κάτω μέρος της σελίδας.
4. Ο νόμος πρέπει **να εφαρμοστεί**.

	Φωνή	Έγκλιση	Χρόνος	Αριθμός
1.				
2.				
3.				
4.				

(2 μόρια)

3. Στο παρακάτω κείμενο να επισημάνετε το μέρος του λόγου στο οποίο ανήκουν οι υπογραμμισμένες λέξεις:

Δε γνωρίζει κανείς παρά μόνο ό,τι τον έχει κάνει να το αγαπήσει. Οι άνθρωποι δεν έχουν καιρό πια να γνωρίσουν τίποτε. Τα αγοράζουν όλα έτοιμα στα μαγαζιά. Μα καθώς δεν υπάρχει μαγαζί που να πουλά φίλους, οι άνθρωποι δεν έχουν πια φίλους. Αν θες ένα φίλο, κάνε με να σ' αγαπήσω και να σε γνωρίσω.

παρά	
ό,τι	
δεν	
πια	
Τα	
έτοιμα	
θες	
με	

(4 μόρια)

Ε. ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ

1. Στο παρακάτω κείμενο να χαρακτηρίσετε συντακτικά τις υπογραμμισμένες λέξεις:

Αυτή είναι η μικρή ιστορία που δείχνει πως η πονηριά νικά τη δύναμη. Στην πραγματικότητα, όμως, το δελφίνι κρατάει τα σκήπτρα της γρηγοράδας μέσα σε όλα τα ζωντανά πλάσματα της θάλασσας. Έρχεται επίσης πρώτο και στην εξυπνάδα. Σε μεγάλα ενυδρεία διατηρούνται δελφίνια σχεδόν εξημερωμένα που γνωρίζουν τον φύλακά τους και τον τροφοδότη τους, δέχονται τροφή από τα χέρια του, παίζουν μαζί του και εκτελούν διάφορα νούμερα.

ιστορία	
η πονηριά	
τα σκήπτρα	
της γρηγοράδας	
Σε ενυδρεία	
τους	
τον τροφοδότη	
διάφορα	

(4 μόρια)

2. Στις παρακάτω περιόδους να υπογραμμίσετε και να χαρακτηρίσετε τις δευτερεύουσες προτάσεις:

Πρόσεξε μη σε χτυπήσω άθελά μου.
Όποιος δεν έχει μυαλό έχει πόδια.
Απαγορεύεται να κάνεις προσπέραση στη στροφή.
Τελικά δε μου απάντησες πού θα είσαι το απόγευμα.
Από τις εκθέσεις σας παρατηρώ πως έχετε κλίση στη λογοτεχνία.
Σαν ξαστέρωσε ο ουρανός, τα βουνά φανήκανε κάτασπρα.
Άνοιγε την πόρτα, κι αν ακόμη δεν του τη χτυπούσαν.
Θυμώνει, επειδή δεν τον προσκαλούν στις συγκεντρώσεις τους.
Έκρυψε τα κλοπιμαία στο ισόγειο ενός σπιτιού που είχε απομείνει μισογκρεμισμένο.
Δεν πήρα το βιβλίο, για να μη σου κακοφανεί.

(5 μόρια)

- 3α.** Στις παρακάτω περιόδους να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική και την παθητική σύνταξη σε ενεργητική.

Ο Καποδίστριας έκοψε τα πρώτα κέρματα της νεότερης Ελλάδας.
Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης κήρυξε την επανάσταση στις παραδουνάβιες ηγεμονίες.
Πρέπει να περιορίσεις τις απαιτήσεις σου, αν θέλεις να σου δώσουν την εργολαβία.
Στην Κατοχή πολλοί πατριώτες εκτελέστηκαν από τους Γερμανούς.

(2 μόρια)

- 3β.** Στις παρακάτω περιόδους να χαρακτηρίσετε τα υπογραμμισμένα ρήματα ως μεταβατικά ή αμετάβατα. Στα μεταβατικά να γράψετε το αντικείμενα.

<u>Σώπασε</u> η αλεπού και <u>κοίταξε</u> πολλή ώρα τον μικρό πρίγκηπα.
Έτσι ο μικρός πρίγκιπας <u>πήγε</u> και <u>είδε</u> την αλεπού.
Μόνο με την καρδιά <u>βλέπεις</u> καλά. Την ουσία δεν τη <u>βλέπουν</u> τα μάτια.
Τα άλλα πατήματα με <u>κάνουν</u> να <u>κρύβομαι</u> κάτω από τη γη.

(4 μόρια)

ΣΤ. ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(10 μόρια)

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ

1ος Καθηγητής: Βαθμός: Υπογραφή:
2ος Καθηγητής: Βαθμός: Υπογραφή:
Μέσος όρος: